

KS § 79/23

Remissvar promemoria likvärdiga krav på mål och riktlinjer för alla utförare av kommunal verksamhet

KS2023.0135

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2023-04-26	56/23
2 Kommunstyrelsen	2023-05-08	79/23

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lämna yttrande enligt nedan som svar på remiss till Finansdepartementet.

Bakgrund

Finansdepartementet har den 10 mars 2023 skickat promemoria likvärdiga krav på mål och riktlinjer för alla utförare av kommunal verksamhet på remiss med sista svarstid den 16 juni 2023.

Promemorian föreslår att 5 kap 3 § kommunallagen (2017:725) ska ändras på så sätt att det program med mål och riktlinjer som ska antas av fullmäktige för varje mandatperiod om en kommunal angelägenhet utförs av privata utförare ska omfatta samtliga utförare, även verksamhet i egen regi.

Redan enligt nuvarande regler anges i 5 kap 1 § 1 kommunallagen att fullmäktige ska besluta om mål och riktlinjer för all kommunal verksamhet. Kommuners uppföljning av egen verksamhet regleras inte i 5 kap 3 § kommunallagen. Av 6 kap. 6 § kommunallagen framgår bl.a. att nämnderna, var och en inom sitt område, ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Socialnämnden ska t.ex. enligt 3 kap. 3 a § socialtjänstlagen (2001:453) se till att det finns rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden inom socialtjänstens verksamhet rörande barn och unga.

Syftet med föreslagna regler är att uppnå konkurrensneutralitet. Programmet bör ange samma mål och kvalitetsindikatorer, även om den konkreta uppföljningen kan se olika ut med anledning av de skillnader som följer av att relationen med de privata utförarna är reglerad i avtal. Uppföljningen kan bestå av en rad åtgärder, som att samla in information om verksamhetens resultat, analysera resultaten, återföra resultaten till de berörda enheterna samt utkräva ansvar. Processerna vid uppföljning bör vara så lika som möjligt. Om det exempelvis görs oannonserade besök hos privata utförare bör det också göras sådana besök i den verksamhet som bedrivs i egen regi. Även i övrigt bör samma metoder tillämpas vid all uppföljning.

Möjligheterna till att ställa krav på en privat utförare där leveransen regleras i ett avtal som upphandlats begränsas av vilka krav som kan göras gällande inom ramen för avtalet. Kravet på att följa upp egen verksamhet på samma eller likvärdigt sätt som privata utförare när det finns privata utförare kan uppfattas som ett utflöde av ståndpunkten att det i någon mening innebär ett otillbörligt missgynnande om kommunen ställer krav eller följer upp på annat sätt gentemot en privat utförare jämfört med egen verksamhet. Samtidigt finns det väsentliga skillnader i att sätta upp mål, kontrollera och följa upp egen verksamhet jämfört med extern avtalsreglerad verksamhet.

Den föreslagna ändringen begränsar kommuners möjlighet att efter eget självbestämmande utforma uppföljningen av egen verksamhet inom områden där det finns privata utförare. Att införa privata alternativ där sådana saknas skulle som förslaget är utformat innebära en större administrativ belastning än enligt nuvarande regler. Detta kan tala mot privata alternativ där så annars hade bedömts lämpligt. Redan med nuvarande regler är kommunen oförhindrad att utforma mål, riktlinjer, uppföljning och kontroll av egen verksamhet på det sätt som bedöms lämpligt av kommunen i enlighet med de regler som gäller för detta. Förslagets syfte framstår inte som att tillgodose ett kommunalt intresse av ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll. Snarare framstår syftet som att uppnå konkurrensneutralitet på bekostnad av kommunalt självstyre. Förslaget avstyrks därför.

Handlingar

Remissvar promemoria likvärdiga krav på mål och riktlinjer för alla utförare av kommunal verksamhet

Skickas till

Finansdepartementet: fi.remissvar@regeringskansliet.se i både word och PDF-format